

Verklaring erfgoedvoorwerpen Van wie is die koffer Stichtse Vecht

In de koffer zitten tal van voorwerpen die de (fictieve) eigenaar heeft bewaard omdat ze persoonlijke, emotionele waarde hebben. In les 5 komt de eigenaar de koffer ophalen en vertelt aan de kinderen zijn verhaal en het verhaal achter de voorwerpen. Hieronder kun je kort lezen over een aantal belangrijke voorwerpen en daardoor meer vertellen over vroeger en hun woonplaats.

Oma was coupeuse: Speldenkussen, vingerhoedje, stoffenwaaier en meetlint

Tegenwoordig hangen winkels vol met grootschalig en goedkoop – in een fabriek geproduceerde – kleding. In het verhaal, dat bij de koffer hoort, was de oma van de eigenaar coupeuse in Baarn. Van oudsher was kleermaker een ambacht. Sowieso maakten mensen vroeger hun kleding veel zelf. Rijkere mensen konden het zich veroorloven om kleding te laten ‘aanmeten’ door een kleermaker. Een gewenst kledingstuk werd met een knippatroon uit de gekozen stof geknipt en in elkaar gezet. Vaste attributen waren - naast de naaimachine - het speldenkussen, het krijtpompje om de plek van de zoom met krijt aan te geven, het meetlint, het vingerhoedje om de vinger te beschermen tegen de naald bij zoomen.

Stichtse Vecht – zomer buiten de stad: tafelbel en schilderijlijst

Vanaf de 17^e eeuw kochten rijke mensen uit steden als Amsterdam en Utrecht grond in de Vechtstreek om een buitenplaats te bouwen als tweede huis. Aan het begin van de zomer reisde de familie met personeel naar hun tweede huis om warme, stinkende stad te ontvluchten en in de frisse lucht en natuur te zijn. In dorpen als Maarssen, Breukelen en Loenen werden in korte tijd veel buitenplaatsen gebouwd.

Het werden kleine paleisjes: ingericht met chique meubels, de mooiste plafonds en behangsels, vol serviezen, kunstwerken en schilderijen. De huizen hadden ook prachtige tuinen en parken rondom.

- **Tafelbel**: Deze steenrijke families namen ook hun bedienden mee. Hoe rijker ze waren was, hoe meer bedienden ze hadden. Denk aan een koetsier, het kindermisje, het linnenmisje, de kok, de tuinman, het kamermisje ..... De personeelsvertrekken bevonden zich meestal in het souterrain en/of op de zolder. Met de tafelbel kon de familie het personeel roepen: bijvoorbeeld om de volgende gang van het diner te laten serveren of als teken om de tafel af te ruimen.
- **Schilderijlijst**: Deze grote zomerhuizen waren altijd prachtig ingericht: dure meubels, serviezen, behang, lampen, linnen en kleden volgens de laatste mode. En natuurlijk waren de wanden voorzien van schilderijen, vaak in rijk gedecoreerde lijsten. Het maken van een mooie, houten lijst was (en is nog) vakwerk. Een lijst om het schilderij maakt het kunstwerk helemaal ‘af’. Vroeger vond men dat een schilderij ook een soort venster naar de werkelijkheid was. De lijst is dan als het ware het raamkozijn en het schilderij is het uitzicht door het raam. De lege lijst in de koffer kan ook zo gebruikt worden.

Erfstuk: bijtring in sleutelkistje

In het afgesloten sleutelkistje zit een bijtring. Dergelijke bijtringen kregen baby's vroeger als hun tandjes doorkwamen. Ze konden erop kauwen tegen de pijn. Omdat deze bijtringen zo fraai zijn, van been en zilver, worden ze vaak als erfstuk doorgegeven aan een volgende generatie. Ook de eigenaar van de koffer bewaart zijn bijtring in een speciaal kistje zodat hij/zij hem straks kan doorgeven aan zijn/haar (klein)kind.